

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
полковник поліції

 Андрій ФОМЕНКО
24. 12. 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти початковий (короткий цикл)

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність 051 Економіка

(шифр і назва)

Освітня програма «Економіка» від 16.07. 2021 р. № 607

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання: українська

Економіка підприємства // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 20 с.

РОЗРОБНИК:

Олена ОСКОМА, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
к. е. н., доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. **Олена КАХОВСЬКА**, професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства Придніпровської державної академії будівництва та архітектури», д. е. н., професор.
2. **Наталія ЗАХАРЧЕНКО**, доцент кафедри фінансів, обліку та маркетингу Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, к.е.н., доцент

ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Олена ОСКОМА, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту
09.12.2021, протокол № 7.

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
23.12.2021, протокол № 4

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 3 років. 30.12.2021, протокол № 4
(до 3 років)

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Економіка підприємства**» є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Інтегральна компетентність – Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічної науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов..

Загальні компетентності :

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів;

СК 6. Здатність вирішувати професійні завдання з організації діяльності окремих підрозділів суб'єктів господарювання;

СК 10. Здатність самостійно виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення при аналізі конкретних ситуацій економічного характеру.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Демонструвати навички пошуку, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.

ПРН 5. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій.

ПРН 10. Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

ПРН 13. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу).

ПРН 15. Демонструвати вміння знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних задач.

Пререквізити: Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни: «Політекономія», «Макроекономіка».

Постреквізити: Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: «Фінанси підприємств», «Планування діяльності», «Основи економічний аналіз».

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ПІДПРИЄМСТВО ЯК ГОСПОДАРЮЮЧИЙ СУБ'ЄКТ

Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин. Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування.

Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика. Ринок та його інфраструктура: торговельно-посередницька, виробнича, фінансово-кредитна, інформаційно-інноваційна, соціальна та інші. Державний регуляторний механізм діяльності підприємства, Пряме державне регулювання діяльності підприємства, економічні важелі регулювання.

Види підприємства та їх класифікація. Економічні особливості різних видів підприємств. Об'єднання підприємств.

Напрями та види діяльності підприємства, права в питаннях планування та розвитку, залучення та використання ресурсів, розпорядження прибутком.

ТЕМА 2. ОСНОВНІ ТА ОБОРОТНІ ФОНДИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва. Складники техніко-технологічної бази, найефективніші способи її формування на підприємстві. Особливості формування виробничої бази на підприємствах різних галузей.

Визначення оборотних фондів та оборотних засобів виробництва. Класифікація оборотних фондів. Виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів. Готова продукція на складах підприємства. Готова продукція, яка відвантажується або знаходиться в дорозі. Грошові кошти на розрахунковому та інших рахунках. Грошові кошти у незавершених розрахунках. Готівка в касі.

ТЕМА 3. ВИРОБНИЧА ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА. ФОНД РОБОЧОГО ЧАСУ

Поняття виробничої потужності підприємства, його структурних підрозділів, окремих ланок, основного виду обладнання. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Фонд часу роботи обладнання та методика його визначення. Системи і методи визначення потужності підприємства. Специфіка розрахунку виробничої потужності у різних галузях економіки. Динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

ТЕМА 4. КАДРИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Відокремлення й характеристика робітників за рівнем кваліфікації. Особливості структури персоналу різних підприємств та організації різних типів, розмірів і форм власності. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих сферах діяльності.

Чинники, що потребують урахування у процесі розрахунків необхідної чисельності персоналу підприємства. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, сфер діяльності та форм власності. Розрахунки чисельності окремих категорій робітників виробничих підприємств. Обґрунтування раціональної структури персоналу підприємств різних типів та інфраструктурних організацій.

ТЕМА 5. ПРОДУКТИВНІСТЬ, ПРИБУТОК, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ І СОБІВАРТІСТЬ

Показники продуктивності, прибутку, рентабельності та собівартості продукції та порядок їх обчислення. Поняття калькулювання продукції підприємства. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг. Методи калькулювання собівартості. Управління поточними витратами за системою «директ-костингу», сфера застосування, можливості використання, порядок обчислення витрат при однократному багатоступеневому розподілі маржинального (граничного) доходу. Особливості калькулювання собівартості продукції на підприємствах окремих галузей. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. Зміст і механізм дій виробничого лівериджу. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства.

Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства

ТЕМА 6. ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Товар та його характеристика. Товарна політика підприємства. Товари промислового призначення і товари народного споживання. Торгові марки і товарні знаки. Політика «брендування» продукції. Вплив торгової марки на просування продукції на ринку. Дизайн та упаковка товару. Маркування продукції. Сертифікація продукції підприємства. Добровільна та обов'язкова сертифікація. Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін та сфери їх застосування. Методи встановлення ціни: собівартість плюс прибуток; забезпечення фіксованої величини прибутку; за рівнем поточних цін (конкуренції); за рівнем попиту тощо. Система знижок і доплат до ціни.

Державне регулювання ціноутворення. Шляхи вдосконалення ціноутворення на продукцію (послуги) в Україні.

ТЕМА 7. ПРОДУКЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура та асортимент продукції, що виробляється», «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства».

Товарна політика підприємства і механізм її здійснення. Життєвий цикл товару та його значення для розробки товарної політики підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони

ТЕМА 8. ІНВЕСТИЦІЇ

Сутність, характеристика інвестицій як найважливішого фінансового ресурсу для створення, функціонування й розвитку суб'єктів господарювання. Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства. Внутрішні й зовнішні джерела інвестування. Прямі та портфельні іноземні інвестиції. Різновиди і структура реальних (виробничих) інвестицій.

Розрахунки обсягу потрібних виробничих інвестицій з урахуванням економічної ситуації на ринку і підприємстві (істотне зростання або зменшення попиту на продукцію фірми, урівноваження попиту й пропонування). Обґрунтування джерел фінансування та обчислення необхідного обсягу капітальних вкладень відповідно до можливих варіантів економічної ситуації на ринку і підприємстві.

Залучення інвестицій у підприємницьку діяльність. Цінні папери: види, порядок їх випуску й обігу. Державне регулювання й тенденції ринку цінних паперів в Україні.

Характеристика інвестиційного проекту. Форма здійснення й необхідний обсяг інвестицій для практичної реалізації проекту. Проектно-кошторисна документація. Ефективність інвестиційного проекту.

Показники економічної ефективності виробничих інвестицій. Дисконтування. Чиста приведена вартість. Ставка дисконту. Методи оцінки інвестиційних проектів (статистичні та динамічні).

Економічний ефект. Величина економічного ефекту. Результати технічних нововведень.

Механізм порівняння і вибору найкращого з можливих варіантів технічних нововведень.

ТЕМА 9. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Поняття, змістова характеристика та окремі види інноваційних процесів (новинок, нововведень). Локальні й глобальні новинки (нововведення). Взаємозв'язок між окремими видами інноваційних процесів. Вплив нововведень на будь-яку господарську (підприємницьку) діяльність.

Сутнісне тлумачення науково-технічного прогресу (НТП). Еволюційні й революційні форми НТП. Загальні й пріоритетні напрямки НТП.

Організаційний прогрес (ОП) як узагальнюючий фактор використання організаційних, економічних, соціальних та юридичних нововведень. Загальносистемний і внутрішньосуб'єктний напрямки ОП. Об'єкти ОП: організація виробництва й праці, окремі елементи економічного механізму господарювання (підприємства), соціальні та правові відносини. Основні тенденції ОП.

Автоматизована інформаційна система підприємства поняття та застосування у діяльності господарюючого суб'єкта.

Нововведення. Система нововведень на підприємствах різних галузей. Техніко-технологічні нововведення, управлінські, маркетингові нововведення.

Методика визначення ефективності технічних нововведень. Народногосподарський і внутрішньогосподарський (комерційний) економічний ефект від створення новинок і використання нововведень. Урахування чинника часу при розрахунках ефективності використання технічних нововведень. Чистий прибуток як визначальний показник економічної ефективності технічних новинок (нововведень). Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

ТЕМА 10. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Планування як функція управління, його принципи і методи. Система планів підприємства, їх взаємозв'язок та порядок розробки. Стратегічне планування на підприємстві. Бізнес-планування, його характеристика. Виробнича програма підприємства, її розроблення та обґрунтування.

ТЕМА 11. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Організаційні типи виробництва, їх характеристика. Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу. Поняття виробничого циклу, його структура. Принципи організації виробничого процесу. Методи організації" виробництва. Організація виробничого процесу в часі.

ТЕМА 12. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА НА ВИРОБНИЦТВО І РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ

Поняття і класифікація витрат. Собівартість продукції, її види і показники. Формування кошторису витрат на виробництво. Калькулювання витрат на виробництво та реалізацію продукції. Джерела, чинники і шляхи зниження собівартості продукції. Планування зниження собівартості продукції. Економічний зміст, функції і види цін. Формування гуртових і роздрібних цін на продукцію. Методи ціноутворення.

ТЕМА 13. ЯКІСТЬ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура та асортимент продукції, що виробляється», «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства».

Товарна політика підприємства і механізм її здійснення. Життєвий цикл товару та його значення для розробки товарної політики підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони

Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення. Показники і методи оцінки якості продукції. Управління якістю продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Конкурентоспроможність продукції, чинники її забезпечення і методика оцінки. Економічна ефективність і шляхи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції.

ТЕМА 14. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Показники продуктивності, прибутку, рентабельності та собівартості продукції та порядок їх обчислення. Поняття калькулювання продукції підприємства. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг. Методи калькулювання собівартості. Управління поточними витратами за системою «директ-костингу», сфера застосування, можливості використання, порядок обчислення витрат при однократному багатоступеневому розподілі маржинального (граничного) доходу. Особливості калькулювання собівартості продукції на підприємствах окремих галузей. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. Зміст і механізм дій виробничого лівериджу. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства.

Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства

ТЕМА 15. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА

Фінансово-економічна безпека підприємства: сутність, мета, елементи і схема організації. Напрямки організації економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Служба безпеки підприємства. Управління безпекою. Управління ризиками господарської діяльності. Суть, мета і види санації підприємства. Причини і симптоми банкрутства підприємства. Процедура порушення справи про банкрутство. Процес ліквідації збанкрутілих підприємств.

ТЕМА 16. САНАЦІЯ І БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВА

Кризова ситуація і банкрутство. Контроль за ознаками банкрутства і його попередження. Санація, реорганізація і ліквідація підприємства.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Економіка підприємства» передбачено для денної форми навчання – (3 семестр) залік; (4 семестр) екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання Здобувачів для денної форми навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання екзамену/заліку (20-40 балів).

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.

3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Курсант, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Критерії оцінювання самостійної роботи Здобувачів денної форми навчання

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на самостійну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі завдання, передбачені самостійною роботою, виконані в повному обсязі. Під час самостійної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час самостійної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом самостійної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.

0	Здобувач не готовий до виконання самостійного завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
---	--

Критерії оцінювання індивідуальної роботи Здобувачів денної форми навчання

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на індивідуальну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні аналітичні навички та практичні вміння; всі розрахункові завдання, передбачені індивідуальною роботою, виконані в повному обсязі. Під час індивідуальної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час індивідуальної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом індивідуальної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання індивідуального завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Для денного навчання:

Розрахунок підсумкової оцінки з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється відповідно до формули:

$$П = ПК + 3 \leq 100,$$

де ПК – бали за поточний контроль (40-60 балів),
3 – бали за результатами складання заліку

Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль ЗАЛІК (3)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤ 30	≤ 15	≤ 15	
≤ 60			≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ 3 ≤ 100			

Розрахунок кількості балів за аудиторну роботу

$$A_d = (30 \cdot B) / (5 \cdot n), \text{ де}$$

B – отримані здобувачем бали на заняттях

n – кількість занять

Підсумкова оцінка для денної/заочної форми навчання з дисципліни «Економіка підприємства» визначається як середньозважене оцінок, отриманих Здобувачем за кожен семестр вивчення дисципліни. Саме ця оцінка виставляється у додаток до диплома.

$$П = \frac{w_1 \cdot П_1 + w_2 \cdot П_2 + \dots + w_N \cdot П_N}{w_1 + w_2 + w_N} \leq 100,$$

де П – підсумкова оцінка з навчальної дисципліни;

$П_1, П_2, \dots, П_N$ – підсумкові оцінки (за 100-бальною шкалою) за кожен семестр вивчення дисципліни, незалежно від форми контролю (залік, екзамен);

N – кількість семестрів, протягом яких вивчалася дисципліна;

$w_1, w_2, \dots, w_N$ – кількість кредитів ЄКТС дисципліни у відповідному семестрі.

Критерії переведення оцінок за 100-бальною шкалою у національну шкалу та шкалу ЄКТС для денної та заочної форми навчання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		О ц і н к а з а ш к а л о ю Є К Т С	
	Залік	Екзамен / диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90–100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		О ц і н к а з а ш к а л о ю Є К Т С	
	Залік	Екзамен / диференційований залік	Оцінка	Пояснення
83–89		Добре	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75–82			С	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68–74		Задовільно	Д	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60–67			Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незараховано	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34			F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Для навчальної дисципліни «Економіка підприємства» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: екзамени; заліки; стандартизовані тести; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи тощо.

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання
яких передбачає навчальна дисципліна**

Для проведення лекційних занять використовується проектор типу Epson EB-X05, а також ноутбук Acer.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Освітній ступінь молодший бакалавр Спеціальність 051 Економіка
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)
на 2021 / 2022 навчальний рік

Основні нормативні акти:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
2. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
3. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
4. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
5. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
6. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» : Закон України від 21.12.2000 р. від № 2157-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
7. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
8. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#n22> (дата звернення: 20.08.2021 р.).
9. Закон України «Про підприємництво».
10. Закон України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні».
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

12. Закон України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності».

13. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців».

14. Указ Президента України від 15 листопада 2000 року № 906/2000 «Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності».

15. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 20.08.2021 р.).

16. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).

17. Наказ Держпідприємництва від 18.10.2000 № 52, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.11.2000 № 6780/5001 «Про затвердження Типового положення про координаційну раду (комітет, комісію) з питань розвитку підприємництва при місцевих органах виконавчої влади».

18. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 20.08.2021 р.).

19. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).

20. Наказ Держпідприємництва від 06.05.2004 № 50 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки органами виконавчої влади інформації про здійснення ними державної регуляторної політики».

21. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.08.2021 р.).

Підручники:

1. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Семенів О.М. Економіка підприємства: Підручник /За загальною редакцією Й.М. Петровича. – Львів, «Новий світ-2000», 2004. – 680 с.

2. Економіка підприємства. Підручник. За заг. редакцією С.Ф. Покропивного. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.

3. Економіка підприємства: підручник / За заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2009. – 598 с.

4. Іванілов О.С. Економіка підприємства [Текст]: підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 727 с.

5. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. Ковальської Л.Л. та Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

6. Управління фінансовою санацією підприємства : підручник / Говорушко Т. А. та ін.; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 400 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Економіка підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни./ Г.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний, С.М. Клименко та ін. К.: КНЕУ, 2000 – 248 с.

2. Крайник О.П., Барвінська Є.С. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «Інтелект+», Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2005. – 296 с.

3. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник [електронний ресурс]. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2012. – 195 с. – Режим доступу: <http://library.nung.edu.ua>

4. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч.посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 524 с.

5. Должанський І.З. Конкурентоспроможність підприємства: Навчальний посібник / Должанський, Т.О. Загорна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.

1. Гетьман О.О., Шаповал М.В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2018. 488 с.

2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.

3. Економіка підприємства. Збірник тестів і задач : навч. посіб. / Харченко Т., Щегда А., Сагайдак Ю., Пашнюк Л. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240 с.

4. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Практикум. Збірник задач і виробничих ситуацій : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 144 с.

5. Зеліско І.М. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Київ, 2016. 355 с.

6. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.

7. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2017. 440 с.

15. Соломіна Г.В. Економіка підприємства: практикум. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 142 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: [пер. з англ.] / Дерлоу Д. – К.: Наукова думка, 2001. – 242 с.

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004. – 480 с.

3. Шегда А. В., Харченко Т. Б., Сагайдак Ю. А., Пашнюк Л. О. Економіка підприємства: збірник тестів і задач. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.

4. Миколенко І.Г. Особливості конкурентних стратегій розвитку підприємств України / О.В. Мандич, І.В. Науменко, І.Г. Миколенко // Social and Economic Changes of contemporary society. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. – р. 124-130.

5. Стратегія підприємства у постіндустріальній економіці : монографія / Наливайко А.П. та ін.; за заг. ред. А.П. Наливайка, О.М. Гребешкової. Київ: КНЕУ, 2017. 418 с.

Інші джерела:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvernad.org.ua.

2. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

3. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

4. Науково-технічна бібліотека. Читальня on-line. <http://library.tu.edu.te.ua>

Інтернет-ресурси:

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор -Видавництво, 2016. – 378 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf>

2. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. – 208 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf

3. Економіка підприємства: навч. посіб. / [Шелегеда Б.Г., Берсуцький А.Я., Касьянова Н.В., Кравцова Л.В., Солоха Д.В. та ін.]; за ред. Б.Г. Шелегеди. – Донецьк: ДонУЕП, 2010. – 685 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/42598/mod_resource/content/1/3%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BC%20%D0%BD%D0%B5%D0%B8%D0%B7%201shelegeda_b_g_ta_in_ekonomika_pidpriemstva.pdf

4. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Ivanilov_Oleksandr/Ekonomika_pidpryemstva.pdf

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту

Протокол №7 від «09» грудня 2021.

Т.в.о. завідувача кафедри аналітичної економіки та менеджменту

Наталія ПРОТОПОПОВА